

2.5 Oqsillar

1. **Oqsil (Protein)** — aminokislotalardan tuzilgan, tirik organizmda muhim biologik vazifalarni bajaruvchi modda.
2. **Aminokislota** — oqsillarning asosiy tarkibiy birligi.
3. **Peptid bog‘i** — aminokislotalarni bir-biriga bog‘lab turuvchi kimyoviy bog‘.
4. **Polipeptid** — ko‘p sonli aminokislotalardan tashkil topgan zanjir.
5. **Birlamchi tuzilish** — oqsil tarkibidagi aminokislotalarning ketma-ketligi.
6. **Ikkilamchi tuzilish** — oqsil zanjirining spiral yoki qatlam shaklida bukilishi.
7. **Uchlamchi tuzilish** — oqsilning uch o‘lchamli fazoviy shakli.
8. **To‘rtlamchi tuzilish** — bir nechta polipeptid zanjirlarining birikishi.
9. **Ferment (Enzim)** — kimyoviy reaksiyalarni tezlashtiruvchi oqsil.
10. **Denaturatsiya** — oqsil tuzilishining buzilishi natijasida faoliyatini yo‘qotishi.
11. **Renaturatsiya** — denaturatsiyadan keyin oqsil tuzilishining tiklanishi.
12. **Strukturaviy oqsillar** — hujayra va to‘qimalarga mustahkamlik beruvchi oqsillar.
13. **Transport oqsillari** — moddalarni hujayra ichida yoki tashuvchi oqsillar.
14. **Himoya oqsillari** — organizmni kasalliklardan himoyalovchi oqsillar (masalan, antitanachalar).
15. **Gormon oqsillari** — organizm faoliyatini boshqaruvchi oqsillar.
16. **Kontraktil oqsillar** — mushak qisqarishida ishtirok etuvchi oqsillar.
17. **Oddiy oqsillar** — faqat aminokislotalardan tashkil topgan oqsillar.
18. **Murakkab oqsillar** — oqsil va boshqa moddalardan iborat birikmalar.
19. **Globulyar oqsillar** — yumaloq shaklli, suvda eriydigan oqsillar.
20. **Fibrillyar oqsillar** — tolali shaklda bo‘lib, suvda kam eriydigan oqsillar.